

Høringsnotat

Forslag til nye krav til innhold i årsrapport og oppstilling av årsregnskap for statlige virksomheter

Årsrapport og årsregnskap for statlige virksomheter

Høringsnotat desember 2012 1

Høringsnotat

Forslag om nye krav til årsrapport og årsregnskap

Statlige virksomheters årsrapporter og årsregnskap er i liten grad standardisert og varierer

derfor betydelig i innhold, struktur og omfang. Finansdepartementet foreslår nye krav til

årsrapport og årsregnskap med virkning fra 1. januar 2014, dvs. at virksomhetene skal

rapportere til departementene etter nye krav på nyåret i 2015. Nye krav til inndeling av

årsrapport og innhold i årsregnskap skal bidra til å øke kvaliteten på årsrapportene og gi

departementene mulighet til å redusere omfanget på resultatrapporteringen.

1. Bakgrunn, formål og konsekvenser

1.1. Bakgrunn for forslaget

Tildelingsbrev og årsrapport er de viktigste formelle årlige dokumentene i styringsdialogen mellom departement og virksomhet. Årsrapportens primære målgruppe er virksomhetenes overordnede departement. Formålet med årsrapporten er å gi helhetlig informasjon om virksomhetens resultater og medgått ressursbruk. Styring og kontroll med underliggende virksomhet forutsetter at departementet har relevant og helhetlig informasjon.

Økonomiregelverket stiller i dag krav om at statlige virksomheter skal utarbeide en særskilt årsrapport til departementet som skal være i henhold til krav i tildelingsbrevet og inneholde annen relevant informasjon av betydning for departementets styring, jf. Bestemmelsene punkt 1.5.1. Det er ikke fastsatt nærmere krav til innholdet i statlige årsrapporter.

På oppdrag fra Finansdepartementet kartla Direktoratet for økonomistyring (DFØ) i 2010 årsrapporter, årsmeldinger og årsregnskap i et utvalg av statlige virksomheter. Kartleggingen viste at det er stor variasjon i utforming, innhold i og bruk av statlige virksomheters rapportering. Et annet viktig funn var at årsrapporter i større grad redegjorde for gjennomførte aktiviteter enn for resultater og måloppnåelse.

Kartleggingen viste også at det er store variasjoner i hvordan virksomhetene

presenterer sine årsregnskap, og at ikke alle virksomheter presenterer årsregnskapet som en del av årsrapporten.

Finansdepartementet mener det er behov for å fastsette og standardisere overordnede krav til innhold, struktur og publisering av statlige årsrapporter, og foreslår med dette krav til slike. Målet med standardiseringen er å:

- legge bedre til rette for strategisk styring
- forenkle arbeidet med utarbeiding av årsrapportene
- gjøre innholdet lettere tilgjengelig for brukerne
- gi bedre grunnlag for sammenlikninger over år og på tvers av statlige virksomheter.

Høringsnotat desember 2012 2

Dette høringsnotatet gir i tillegg *anbefalinger om innhold* i statlige årsrapporter med utgangspunkt i de foreslåtte kravene.

Ny standard kontoplan er gjort gjeldende fra 2014 for alle departementer og statlige virksomheter som er del av staten som juridisk person, jf. omtale i Prop. 1 S (2012–2013), kapittel 9 Økonomistyring i staten.

Statlige virksomheter skal fra januar 2014 rapportere til statsregnskapet på grunnlag av både statsbudsjettets inndeling i kapitler og poster og ny standard kontoplan. Med ny kontoplan oppnås en standardisering på virksomhetsnivået. Kontoplanen inneholder langt mer informasjon enn dagens underposter, og gir derfor mer detaljert informasjon om virksomhetens utgifts- og inntektsstruktur.

Den nye obligatoriske kontoplanen og nye rapporteringskrav etter art er et viktig grunnlag for forslaget om nye krav til innhold i årsregnskap. Forslaget innebærer at informasjonen fra kontoplanen presenteres i en strukturert form.

Økonomiregelverket inneholder i dag ikke detaljerte retningslinjer eller maler for oppstilling og presentasjon av statlige virksomhetsregnskap som avlegges etter kontantprinsippet. Det er etablert slike krav for virksomheter som har valgt å føre et periodisert regnskap i henhold til de anbefalte, men ikke obligatoriske statlige regnskapsstandardene (SRS). Dette gjelder imidlertid bare en av fire virksomheter i staten. Finansdepartementet mener derfor at det er et behov for å fastsette en allmenn, obligatorisk mal for presentasjon av årsregnskap i staten som skal gjelde uavhengig av valgt regnskapsprinsipp.

1.2. Forslag til nye krav

Finansdepartementet foreslår i dette høringsnotatet nye krav til:

- 1) Innhold, struktur og publisering av årsrapporter fra statlige virksomheter
- 2) At virksomhetens årsregnskap skal inngå som del av årsrapporten
- 3) At årsrapporten og årsregnskapet skal signeres av virksomhetsleder
- 4) Innhold i obligatoriske oppstillinger i årsregnskap på virksomhetsnivå
- 5) Frist for oversendelse av årsrapport med årsregnskap til departement med kopi til Riksrevisjonen

Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter på spørsmålet om tildelingsbrev, årsrapport og årsregnskap bør publiseres på virksomhetenes og departementets nettside. Mange departementer og virksomheter publiserer noen av disse dokumentene i dag.

Det kan være nødvendig å unnta deler av rapporteringen fra en statlig virksomhet fra

offentlighet. Slik sensitiv informasjon anbefales håndtert i egne vedlegg til årsrapporten som kan unntas offentlighet med hjemmel i offentleglova.

Statistikk og detaljert aktivitetsrapportering foreslås tatt inn i vedlegg til årsrapporten. Høringsnotat desember 2012 3

Departementene selv vil ikke bli omfattet av de nye kravene til årsrapport, fordi de rapporterer til Stortinget i de årlige budsjettproposisjonene. Departementene skal i likhet med underliggende virksomheter avlegge et årsregnskap i samsvar med de nye kravene til obligatoriske oppstillinger. Finansdepartementet mener at dette kan være en hensiktsmessig løsning også for konstitusjonelle organer, som f.eks. Riksrevisjonen og Ombudsmannen for Forsvaret.

Finansdepartementet foreslår å fastsette nye krav til årsrapport og årsregnskap i regelverk for økonomistyring i staten med virkning fra 1. januar 2014, slik at første rapportering etter nye krav vil skje i mars 2015. Det er aktuelt å fastsette kravene både i Bestemmelser om økonomistyring i staten og i tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet.

Frist for oversendelse av årsrapport med årsregnskap til departement og kopi til Riksrevisjonen foreslås satt enten til 1. mars eller 15. mars. Frist i første halvdel av mars er i samsvar med dagens praksis for oversendelse av årsrapport for de fleste virksomhetene. Departementene har anledning til å fremskynde fristen for underliggende virksomheter.

Høringsspørsmål:

1) *Er det ønskelig å etablere overordnede krav til innhold, struktur og publisering av årsrapporter fra statlige virksomheter?*

Ja, under forutsetning av at dette skjer uten å øke rapporteringsomfanget (jf brev fra FIN 19.12.2012)

2) *Bør det være krav om å publisere tildelingsbrev, årsrapporter og årsregnskap for statlige virksomheter?*

I utgangspunktet ja, men krav om publisering kan virke begrensende på hva som rapporteres – et ønske om å framstå vellykket. Rapporteringen kan bli mer innholdsløs..

3) *Er det en hensiktsmessig løsning at informasjon som unntas offentlighet tas inn i vedlegg til årsrapporten?*

Å legge sensitive ting ut i et vedlegg er en mulighet, men det kan også medføre merarbeid fordi det blir mer komplisert

4) *Bør frist for oversendelse av årsrapport med årsregnskap være 1. mars eller 15. mars?*

Fristen fra MD til Ra er grei slik den er i dag.

1.3. Administrative og økonomiske konsekvenser

Økonomiregelverket stiller i dag krav om at statlige virksomheter skal utarbeide en særskilt årsrapport til departementet som skal være i henhold til krav i tildelingsbrevet og inneholde annen relevant informasjon av betydning for departementets styring, jf. Bestemmelsene punkt 1.5.1 Rapportering. Utgangspunktet er således at alle statlige virksomheter utarbeider årsrapporter til departementet også i dag.

Forslaget om å standardisere overordnede krav til innhold og struktur av årsrapportene vil derfor trolig ikke ha store administrative eller økonomiske konsekvenser.

Forslaget til obligatoriske oppstillinger i årsregnskap på virksomhetsnivå innebærer at flere regnskapsoppstillinger enn tidligere blir obligatoriske. Finansdepartementet

Høringsnotat desember 2012 4

legger til grunn at disse oppstillingene langt på vei vil kunne produseres gjennom automatiske uttrekk fra virksomhetenes regnskapssystemer.

Tilrettelegging av regnskapssystemet for å ta ut nye rapporter vil kreve noe innsats. Dette er tilpasninger som uansett må gjennomføres i forbindelse med at standard kontoplan tas i bruk i virksomhetsregnskapene fra 1. januar 2014.

Innføringen av obligatoriske oppstillinger i årsregnskapet vil kreve noe merarbeid og behov for kompetansebygging i en oppstartsfase. Ny kontoplan fører til at regnskapet inneholder vesentlig mer informasjon enn tidligere. Det er nødvendig å strukturere denne informasjonen på en hensiktsmessig måte.

De nye kravene vil standardisere årsregnskapene og innholdet i årsrapportene i staten. Dette vil legge til rette for økt kvalitet og transparens av regnskaps- og resultatinformasjon

fra statlige virksomheter til departementene. Kravene vil gjøre regnskapene og årsrapportene mer gjenkjennelige og relevante for departementenes styring og oppfølging. I tillegg vil kravene bidra til å gi standardisert og helhetlig informasjon til bruk i virksomhetenes interne styring og kontroll, samt bedre grunnlag for sammenligninger over år og på tvers av statlige virksomheter.

Standardiseringen vil også gjøre det enklere å utvikle felles veiledningsmateriale og et mer enhetlig tilbud om kompetanseutvikling på området regnskapspresentasjon i staten. I tillegg vil de nye kravene også bidra positivt til rekrutteringen på regnskapsområdet, faglig utvikling og til å opprettholde et kompetent regnskapsmiljø i staten.

Avhengig av resultatet av høringsrunden vil Finansdepartementet vurdere å be DFØ utarbeide veiledningsmaterieell til de nye kravene til årsrapport og årsregnskap. DFØs regnskapskunder vil få bistand i forbindelse med en eventuell innføring av de nye kravene til årsregnskap.

I vedlegg 1 er det gitt anbefalinger om innhold under punktene I-V i årsrapport for statlige virksomheter. I vedlegg 2 vises innholdet i et årsregnskap illustrert med tall for en eksempelvirksomhet.

Finansdepartementet tar sikte på å evaluere innføringen av de nye kravene til årsrapport og årsregnskap.

Høringsspørsmål:

5) Hvilken hjelp og veiledning har din virksomhet behov for som følge av de nye kravene til årsrapport og årsregnskap?

Dette krever styrking av den rapporteringsfaglige bemanningen, blant annet kreves det kompetanse og ressurser til å bygge opp rapporteringssystemene.

Vi må også ha brukerdokumentasjon og maler.

Høringsnotat desember 2012 5

2. Forslag til inndeling av årsrapport i innholdselementer

2.1. Nærmere om innhold i årsrapporter

Statlige virksomheters årsrapport til departementet skal etter forslaget til nye krav utformes etter en inndeling med seks innholdselementer:

I Leders beretning

II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

III Årets aktiviteter og resultater

IV Styring og kontroll i virksomheten

V Framtidsutsikter

VI Årsregnskap

Det er ikke foreslått krav til innhold under innholdselementene I-V, men det er i høringsnotatet gitt *anbefalinger* om innholdet. I tillegg er det i forslaget lagt opp til at årsrapportene publiseres.

For punkt VI Årsregnskap er det utarbeidet detaljerte krav til innhold i obligatoriske oppstillinger, jf. vedlegg 2.

I dette avsnittet redegjøres det nærmere for *anbefalinger* om innhold under innholdselementene I-V i en årsrapport, jf. også vedlegg 1. Anbefalingene er ment som inspirasjon for departementene og virksomhetene i dialogen om hvilke detaljerte krav som bør stilles til innholdet i årsrapport fra den enkelte virksomhet.

Finansdepartementet tar også gjerne imot høringsuttalelser til anbefalingene.

Det er lagt opp til at punkt VI Årsregnskap skal standardiseres i større grad enn de øvrige innholdselementene. Forslag om krav til innhold i et årsregnskap er minimumskrav. Forslaget regulerer ikke hvilke regnskapsprinsipper som skal legges til grunn ved utarbeiding av virksomhetsregnskapet.

I vedlegg 2 vises innholdet i et årsregnskap etter nye krav med tall fra en eksempelvirksomhet

som følger kontantprinsippet i sitt virksomhetsregnskap.

Høringssspørsmål:

6) *Bør det fastsettes en maksimumsgrense for antall sider for årsrapport (eksklusive vedlegg)?*

Ja. Rettesnor er at dette ikke skal øke rapporteringsomfanget.

7) *Vil forslaget til struktur på årsrapportene gi et mer strategisk styringsgrunnlag for departementet?*

Endringen må gi et mer strategisk styringsgrunnlag, og være en forutsetning..

Strukturen er imidlertid beskrevet veldig grovmasket og det er derfor vanskelig å si om man vil lykkes i dette. Departementet er den rette til å vurdere dette.

8) *Bør det være anledning til å gjøre unntak fra kravet til inndeling av årsrapporten i punktene I til V for virksomheter som allerede har etablerte og godt innarbeidede årsrapporter?*

Slike unntak vil i så fall gjøre at sammenligninger på tvers av statlige virksomheter bortfaller. Jf. målene med standardiseringen (s 1).

Høringsnotat desember 2012 6

2.2. Punkt I Leders beretning

Finansdepartementet mener at *Leders beretning* gjør det enklere for departementet og andre brukere av årsrapporten å sette seg raskt inn i hva virksomhetsledelsen mener er av vesentlig betydning, og dermed ønsker å fremheve i årsrapporten. Samtidig gis virksomhetsleder en mulighet til å sette sitt preg på rapporten. Følgende punkter bør inngå i beretningen:

- Vurdering av de samlede resultatene for året.
- Vurdering av ressursbruken opp mot de samlede resultatene.
- En overordnet fremstilling av de viktigste prioriteringene og sentrale forhold som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater.
- Virksomhetsleders signatur.

Leders beretning er ment å være en introduksjon til årsrapportens mer detaljerte

resultatredegjørelse. Beretningen bør ikke framstå som et rent sammendrag av årsrapporten. Leders beretning kan variere i omfang, men det er naturlig at beretningen holdes innenfor et rimelig omfang, eksempelvis to sider.

I omtalen av de samlede resultatene for året er det naturlig å kommentere både gode og dårlige resultater som er oppnådd i året, og de forhold som har påvirket resultatoppnåelsen. Fordi virksomhetens oppnådde resultater må ses i forhold til ressursbruk bør beretningen også inneholde en vurdering av resultatene opp mot årsregnskapet. Vurderingene kan bygge på de signerte ledelseskomentarene til årsregnskapet.

Beretningen skal signeres av virksomhetens leder. Dette er med på å tydeliggjøre virksomhetsleders ansvar for rapporteringen av resultater for året, jf. Bestemmelser om økonomistyring punkt 2.2.c.

Noen virksomheter har et styre. Overordnet departement har i følge Bestemmelsene punkt 1.2 ansvar for at det foreligger instruksjoner som beskriver hvordan ansvar og myndighet er fordelt innbyrdes mellom departementet, et eventuelt styre og virksomhetslederen. Denne instruksjonen vil gi grunnlag for å avklare om styret har et slikt ansvar at det også skal signere årsrapporten.

Høringsspørsmål:

9) Er det naturlig at virksomhetsleders signatur knyttes direkte til punkt I Leders beretning, eller bør signaturen først plasseres etter punktene I-V?

Ingen kommentarer – spiller ingen rolle!

Høringsnotat desember 2012 7

2.3. Punkt II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Virksomheten bør gi en årlig omtale av sin tilnærming til samfunnsoppdraget (virksomhetens myndighet og ansvarsområde), strategi og overordnede prioriteringer, med henvisning til virksomhetens styrende dokumenter.

Omtalen innebærer enten en bekreftelse av stabilitet eller bekreftelse av gjennomført endring. Dette er sentral informasjon om virksomheten. Omtalen kan med fordel suppleres med en angivelse av hovedmål for virksomhetens resultatområder, der dette gir viktig tilleggsinformasjon.

Den generelle årlige faktainformasjonen som er nevnt ovenfor gir departement og andre brukere en nyttig oversikt over de mest sentrale forhold og trender ved virksomhetens funksjon, organisering og innretning. Samme type informasjon fra virksomhetene gjør det lettere å vurdere årsrapporter på tvers i forvaltningen og se utvikling over år.

Samarbeid med andre virksomheter er viktig, og gir både muligheter og utfordringer. Når dette er forhold av betydning for departementets styring er det relevant å ta med samarbeid med andre i en generell omtale av virksomheten.

Innholdet i og omfanget av beskrivelsen av virksomheten og hovedtall vil variere i samsvar med virksomhetens egenart, men det er naturlig at presentasjonen holdes innenfor et rimelig omfang, eksempelvis to-tre sider.

2.4. Punkt III Årets aktiviteter og resultater

Økonomiregelverket inneholder en rekke bestemmelser om god styring og god rapportering. Reglementets §§ 4, 9 og 12 og Bestemmelsenes punkt 1.5.1 omhandler virksomhetsstyring og krav for å sikre at departementet får tilstrekkelig informasjon. Gode årsrapporter er et viktig bidrag til at departementet skal kunne utøve forsvarlig

styring og kontroll med virksomheten.

Årsrapporten er den formelle årlige avrapporteringen fra virksomheten. Formålet med dette punktet er å gi departementet en helhetlig framstilling og vurdering av gjennomførte aktiviteter, oppnådde resultater og måloppnåelse på alle vesentlige områder. Redegjørelsen er også et viktig grunnlag for departementets rapportering til Stortinget.

Høringsnotat desember 2012 8

Punkt III i årsrapporten bør derfor inneholde følgende elementer:

- En redegjørelse for oppnådde resultater gruppert etter overordnede mål, tjenesteområder eller strategiske satsinger. Det skal rapporteres om både krav fastsatt i tildelingsbrevet og de vesentlige forhold som virksomheten selv vil framheve i tillegg. Følgende bør inngå:
  - Mål, styringsparametere og resultatmål
  - Gjennomføring av oppdrag fra departementet (prosjekter, tiltak og investeringer mv.) som virksomheten mener belyser resultater og måloppnåelse
  - Hovedfunn i gjennomførte evalueringer
- Redegjørelse for virksomhetens ressursbruk og vurdering av om denne er effektiv.

Svært utfordrende/vanskelig oppgave. Spørsmål er om noen vil rapportere annet enn at ressursbruken er effektiv.

- En analyse og vurdering av resultater og/eller oppnådde effekter basert på informasjonen i forrige kulepunkt. Dette kan gjøres ved sammenligning mellom år og ved å benytte utdrag av relevante regnskapsdata eller beregnede nøkkeltall.
- Forklaringer og kommentarer til vesentlige mer- og mindretgifter/inntekter i årsregnskapets bevilgningsoppstilling.

Resultatrapporteringen skal gi et dekkende bilde av virksomhetens oppnådde resultater. Redegjørelsen bør derfor ta utgangspunkt i de overordnede målene som departementet har fastsatt for virksomheten og konkretisert gjennom tildelingsbrevet. I tillegg er det viktig å få frem annen styringsinformasjon som virksomheten mener er vesentlig for å belyse resultatene og måloppnåelsen.

Resultater må settes inn i en sammenheng. I årsrapporten bør virksomheten analysere og vurdere resultatene ut fra den samlede informasjonen som virksomheten sitter inne med. Dette vil gi et bedre grunnlag for departementets styring og kontroll.

Høringsspørsmål:

10) Dagens regelverk forutsetter at årsrapporten skal være i henhold til krav i tildelingsbrevet. I høringsutkastet åpnes det for at virksomheten i tillegg kan ta opp forhold som ikke er nevnt i tildelingsbrevet, men som vurderes som viktige. Er dette en hensiktsmessig utvidelse av innholdet i årsrapporten?

Ja.

11) I dag inneholder tildelingsbrev ofte oppdrag og rapporteringspunkter som ikke er av strategisk betydning for virksomheten. I høringsutkastet anbefales det å ta slik rapportering inn i vedlegg. Formålet med dette er å opprettholde det strategiske nivået på rapportering. Er det hensiktsmessig å skille mellom strategisk rapportering

og annen rapportering?

Forutsatt at kravet om at rapporteringomfanget ikke skal øker – (inkludert vedlegg.) kan det blir ryddigere, men være vanskelig.

Høringsnotat desember 2012 9

For at aktivitets- og resultatredogjørelsen skal gi et dekkende bilde av virksomhetens innsats gjennom året, bør den også inneholde en vurdering av ressursbruk. Alle virksomheter bør kunne gi en vurdering av ressursbruken på et overordnet nivå. Virksomheter med tilgjengelig informasjonsgrunnlag bør imidlertid i tillegg kunne dokumentere om ressursbruken har vært effektiv. Dette vil være en vanskelig oppgave innenfor vårt felt, og spørsmålet kan være om dokumentasjonskravet vi være om dette vil kreve mer innsats enn det gir i effektiviseringsgevinst. Dette kan gjøres innenfor hvert tjenestoområde eller opp mot hvert mål, i samsvar med den rapporteringsstruktur som

virksomheten og departementet har valgt. Vurderingene bør baseres på sammenstilling av innsatsfaktorer og resultater. Virksomheten bør henviser til og bruke regnskapsoppstillingene og tilhørende noter i fremstillingen.

Punkt III vil normalt være det mest omfangsrike i årsrapporten, blant annet fordi det inkluderer en del fakta som basis for resultatredogjørelsen. Samtidig vil omfanget variere med virksomhetenes egenart.

Høringsspørsmål:

12) Gir anbefalingene til innhold under punkt III Årets aktiviteter og resultat en rimelig balanse mellom behovet for detaljering og et ønske om begrenset omfang på rapporten?

Dersom etatene selv bestemmer nivået, er det jo mulig at målet om at rapporterings omfanget ikke skal økes, kan nås.

2.5. Punkt IV Styring og kontroll i virksomheten

I Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.2 bokstav b) slås det fast at departementet har et overordnet ansvar for at virksomheten bruker ressurser effektivt. Departementets overordnede kontroll innebærer at det sikrer seg at underliggende virksomheter har tilfredsstillende internkontroll, at ressursbruken er effektiv og at denne drives i samsvar med gjeldende lover og regler, jf. Bestemmelsen punkt 1.5.2.

Departementet vil derfor kunne ha behov for informasjon i årsrapporten om underliggende virksomheters styrings- og støttesystemer. Styrings- og støttesystemer omfatter bl.a. risikovurderinger, internkontroll, budsjett- og regnskap, prosjekt- og porteføljestyling, investeringsoppfølging og evalueringer.

Informasjonen skal gi departementet et grunnlag for å vurdere om virksomheten har god styring og tilfredsstillende kontroll. Informasjonen skal belyse hvorvidt styringssystemene bidrar til oppnå mål og resultater og om måloppnåelsen er effektiv. Et departement vil vanligvis ikke ha behov for å få en fullstendig redegjørelse om virksomhetens støtte- og styringssystemer hvert år. På noen punkter bør det imidlertid gis en kort, årlig tilstandsrapportering der virksomheten gjør rede for vesentlige forhold som kan ha betydning for departementets styring og kontroll:

- Virksomhetens risikovurdering og eventuelle tiltak for å redusere risiko

Om det er avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i opplegget for intern kontroll

- Hvilke utbedringstiltak som eventuelt er iverksatt.

- Om internkontrollen har avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i kritiske prosesser og aktiviteter.
- Iverksatte tiltak for å bøte på disse manglene
- Vesentlige revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen og oppfølging av tidligere merknader
- Rapportering på vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering og ytre miljø.

Høringsspørsmål:

13) Er det andre forhold vedrørende styring og kontroll i virksomheten som bør inngå i den årlige tilstandsrapporteringen i årsrapporten?

Ikke så vidt vi kan se

I bestemmelsene punkt 1.5.1. stilles det krav til virksomheten om at årsrapporten skal inneholde annen relevant informasjon av betydning for departementets styring ut over de krav som er fastsatt i tildelingsbrevet. I tillegg til de nevnte punktene som bør inngå i en tilstandsrapport, må en også ta stilling til om det er andre vesentlige forhold ved virksomheten som må rapporteres til departementet. Dette kan være vesentlige forhold/endringer i virksomhetens omgivelser, ressursituasjon, planlegging, gjennomføring og oppfølging. Det kan være forhold departementet ber om i tildelingsbrevet, eller forhold som virksomheten selv mener har betydning for styringsdialogen med departementet og som derfor tas inn i årsrapporten. Aktuelle punkter i en slik redegjørelse kan være:

- Prosjekter og igangsatte tiltak knyttet til systemer for styring
- Forvaltningen av egne eiendeler (materielle verdier)
- Bemannings, kapasitets- og kompetansesituasjonen i virksomheten
- Systemer for å samle inn, måle, rapportere og evaluere resultater, inkludert system for å realisere gevinster
- Utførte endringer som følge av tilsynssaker eller andre oppfølgingssaker som er av betydning for departementets styring

Omfanget av omtalen om styring og kontroll i virksomheten vil variere ut fra virksomhetenes egenart og fra ett år til annet.

Høringsnotat desember 2012 11

2.6. Punkt V Vurdering av framtidsutsikter

Et overordnet mål med økonomiregelverket i staten er å sikre at fastsatte mål og resultater oppnås og at statlige midler brukes effektivt, jf. reglementets § 1. Dette krever langsiktig planlegging og målrettet innsats over tid. § 9 i Økonomireglementet setter krav til virksomhetene om planlegging i et flerårig perspektiv. Årsrapporten skal plassere ett års virksomhet i et større bilde, jf. også Bestemmelsene punkt 2.3.1 om planlegging.

Årsrapporter er i sin natur tilbakeskuende dokumenter. I styringssammenheng bør de imidlertid også ha en framtidsrettet del for å ivareta læringsperspektivet som rapportering bør ha. Et slikt avsnitt tydeliggjør årsrapportens plass i samspillet mellom fjorårets prestasjoner, årets krav og utviklingen framover.

Årsrapporten bør være et sentralt dokument i departementets dialog med underliggende virksomhet om framtidige mål, prioriteringer og krav. Virksomheten skal i dette avsnittet vurdere sin evne til å oppfylle overordnede mål i et langsiktig perspektiv.

Årsrapporten bør derfor inneholde en redegjørelse for utviklingstrekk i samfunnet eller eventuelle andre vesentlige endringer som virksomheten har vurdert, og som en mener vil kunne påvirke evnen til å nå resultater og mål på lengre sikt.

Avsnittet bør ta opp forhold som har blitt aktuelle i løpet av året, og som virksomheten mener vil ha betydning for årene som kommer. Det er ikke meningen å gi generelle vurderinger av framtidsutsikter. Drøftingen bør gjelde konkrete forhold i og utenfor virksomheten som vil virke inn på framtidig evne til å løse samfunnsoppdraget, gitt oppnådde resultater, dagens rammer, planlagte tiltak og prioriteringer.

En slik redegjørelse og drøfting vil gi et verdifullt, faktabasert grunnlag for styringsdialogen med departementet.

Dersom ikke spesielle forhold tilsier noe annet, bør del V ikke være på mer enn en eller to sider.

Høringsspørsmål:

14) *Bør vurderingene av framtidsutsikter også inneholde en konkret vurdering av hvordan virksomhetens nåværende strategiplan vil bli påvirket, selv om dette er virksomhetens og ikke departementets plan?*

Ja – selv om det ikke er del av departementets plan, fjernes ikke de vesentlige endringer i framtidsutsiktene.

15) *I mange deler av staten er det utarbeidet langtidsplaner eller strategier for egen sektor (eksempelvis Nasjonal transportplan – NTP). Hva bør være forholdet mellom punkt V i årsrapporten og slike langtidsplaner?*

På sikt må langtidsplaner endres/justeres for å få fange opp endrete framtidsutsikter som har betydning for virksomheten og måloppnåelsen.

Høringsnotat desember 2012 12

2.7. Punkt VI Årsregnskap

Virksomhetens årsregnskap skal inngå som del av årsrapporten. Årsregnskapet skal også kunne leses som et selvstendig dokument. Årsregnskapet vil normalt være ferdigstilt før årsrapporten, og for enkelte grupper av brukere vil det derfor være praktisk at årsregnskapet er tilgjengelig som et selvstendig dokument, også elektronisk.

Økonomiregelverket inneholder i dag ikke detaljerte retningslinjer eller maler for oppstilling og presentasjon av statlige virksomhetsregnskap som avlegges etter kontantprinsippet. Finansdepartementet mener derfor at det er et behov for å etablere en allmenn, obligatorisk mal for presentasjon av årsregnskap i staten. Slike maler er allerede etablert for virksomheter som i samråd med sitt overordnede departement har valgt å føre virksomhetsregnskapet i henhold til de anbefalte, men ikke obligatoriske statlige regnskapsstandardene (SRS).

Virksomhetens avlagte årsregnskap skal etter forslaget bestå av tre hovedelementer:

1. Ledelseskommentarer
2. Bevilgningsoppstilling
3. Virksomhetsregnskap

Forslaget innebærer en presentasjonsmessig standardisering av årsregnskapene til alle statlige virksomheter, uavhengig av hvilket regnskapsprinsipp som legges til grunn i virksomhetsregnskapet. Standard kontoplan i staten som skal brukes fra 2014 vil danne grunnlaget for grupperingen av virksomhetsregnskapet, ref. rundskriv R-102/2012 om fastsettelse og bruk av standard kontoplan for statlige virksomheter. Grupperingen av

bevilgningsoppstillingen skal følge kontoplanen for statsbudsjett og bevilgningsregnskap (kapittel og post).

Kravene til innhold i årsregnskapet er minimumskrav. Det innebærer at det ikke vil bli anledning til å fravike disse kravene, men det er anledning til å legge til regnskapslinjer og noter etter virksomhetens behov og vurdering.

Kravene til årsregnskap omfatter også departementene som egne virksomheter.

Virksomheter som rapporterer til statsregnskapet fra flere regnskapsførere, skal vise regnskapstall samlet for hele virksomheten i årsregnskapet. Dette er også i samsvar med dagens regelverk, Statlige fond omfattes ikke av kravene¹.

¹Når det gjelder statlige fond har DFØ utarbeidet et eget veiledningsnotat som blant annet gir en oversikt over krav til regnskapsføring og rapportering for disse fondene. Det skal føres et eget regnskap for hvert av fondene. Høringsnotat desember 2012 13

I vedlegg 2 er det vist et forslag til hvordan årsregnskapet kan utarbeides og presenteres for statlige virksomheter. Vedlegget inneholder et talleksempel på bevilgningsoppstilling og virksomhetsregnskap med noter. Merk at det i forslaget er skilt mellom hva som er veiledning til utarbeiding av presentasjonen (kursivert skrift) og hva som skal inngå som del av selve årsregnskapet (vanlig skrift).

Ledelseskomentarene til årsregnskapet skal inneholde virksomhetsleders vurderinger

av vesentlige forhold ved årsregnskapet. Virksomhetsleder skal bekrefte at årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomheten, ut fra den aktivitet og budsjett virksomheten har hatt og ut fra det regnskapsprinsippet som er lagt til grunn.

Ledelseskomentarene skal både referere til den etterfølgende

bevilgningsoppstillingen og til virksomhetsregnskapet, og skal bekrefte at årsregnskapet er avlagt i henhold til bevilgningsreglementets og økonomiregelverkets prinsipper for regnskapsføring og grunnleggende forutsetninger for bokføring, dokumentasjon og oppbevaring. Ledelseskomentarene skal også opplyse om hvem som reviderer virksomheten (normalt Riksrevisjonen). Ledelseskomentarene skal signeres av virksomhetens leder. I et departement er det hensiktsmessig at departementsråden undertegner regnskapet for departementet som virksomhet.

Bevilgningsoppstillingen vil framstå likt for alle bruttobudsjetterte statlige virksomheter,

men vil måtte tilpasses forvaltningsorganer med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte virksomheter) sin forenklete rapportering til statsregnskapet. Bevilgningsoppstillingen skal vise alle opplysninger som er rapportert til statsregnskapet etter kapittel og post, og skal omfatte både rapporterte utgifter og inntekter til bevilgningsregnskapet og beholdninger som har blitt rapportert til kapitalregnskapet via eget fagdepartement. Det skal i tilknytning til bevilgningsoppstillingen utarbeides enkelte standard notespesifikasjoner.

Virksomhetsregnskapet omfatter en resultat- og balanseoppstilling med noter. Malen skal

i utgangspunktet benyttes av alle virksomheter som bruker kontantprinsippet i sitt internregnskap. For virksomheter som benytter SRS, vil virksomhetens resultat- og balanseoppstilling være regulert av standarden SRS 1.

Også et virksomhetsregnskap som føres etter kontantprinsippet skal vise alle bokførte beløp i virksomhetens kontospesifikasjon. Dette innebærer at også reskontroførte, ennå

ikke ut- eller innbetalte transaksjoner skal inkluderes i virksomhetsregnskapet. Det vises til note 5 i vedlegg 2 for en nærmere illustrasjon. Notene viser nødvendig avstemming av virksomhetsregnskapet mot det som er rapportert til statsregnskapet. Høringsnotat desember 2012 14

Høringsspørsmål:

16) Er forslaget til innhold i ledelseskomentarene til årsregnskapet hensiktsmessig?

Ja

17) Er forslaget til oppstilling av årsregnskapet hensiktsmessig (bevilgningsoppstilling og virksomhetsregnskap)? *Forslaget til oppstilling av årsregnskap virker ryddig, oversiktlig og hensiktsmessig. Talloppstillingene er samlet, og bruk av noter virker formålstjenlig.*

18) Gir oppstillingene relevant informasjon til regnskapsbrukerne (departement og andre målgrupper)? *Oppstillingen gir mer relevant informasjon enn i dag. Vi ser at tidligere rutiner med separate analyserapporter til MD dekkes av den måten virksomhetsregnskapet stilles opp med tilhørende noter.*

19) Er oppstillingene fleksible nok med hensyn til virksomhetens egenart?

Standardisering bør overstyre kravet til lokal egenart. Vi ser ingen områder der vår rapportering ikke dekkes av regnskapsmalene.

20) Har dere konkrete forslag om forbedringer til

a. Sammenhengen mellom bevilgningsoppstillingen og virksomhetsregnskapet?

b. Leservennlighet?

c. Omfang (bør noe legges til eller tas ut)?

d. Andre forhold ved oppstillingene?

Sammenhengen mellom bevilgningsoppstillingen og virksomhetsregnskapet virker oversiktlig. Note C i bevilgningsregnskapet viser en grei oppstilling av mellomværende med statsregnskapet. God leservennlighet.

På bakgrunn av dette må systemleverandørene til off. sektor påvirkes til å tilrettelegge for standard årsrapporter som direkte underbygger ny kontoplan og oppstilling av årsregnskap.

Forslag til årsrapport for statlige virksomheter

I Leders beretning

II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

III Årets aktiviteter og resultater

IV Styling og kontroll i virksomheten

V Vurdering av framtidsutsikter

VI Årsregnskap

Forslag til årsrapport for statlige virksomheter

Årsrapporten til departementet skal etter forslaget til nye krav bestå av seks deler:

I Leders beretning

II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

III Årets aktiviteter og resultater

IV Styring og kontroll i virksomheten

V Vurdering av framtidsutsikter

VI Årsregnskap

Årsrapporten skal følge denne inndelingen. Overskrifter og rekkefølge er *obligatorisk*.

For punkt I til V inneholder høringsnotatet *anbefalinger* om innhold.

For punkt VI Årsregnskap er det utarbeidet *obligatoriske* oppstillinger.

Del 1 gir anbefalinger om innhold under punktene I til V i en årsrapport. Anbefalingene er en punktvis oppsummering av hva som er presentert som god praksis i høringsnotatet.

Del 2 omhandler punkt VI om minimumskrav til innhold i et årsregnskap. I vedlegg 2 vises innholdet i et

årsregnskap etter forslaget til nye krav, med tall fra en eksempelvirksomhet.

3

4

Del 1: Punkt I til V i en statlig virksomhets årsrapport

Punkt I Leders beretning

I denne delen kan eksempelvis følgende inngå:

- Vurdering av de samlede resultatene for året
- Vurdering av ressursbruken opp mot de samlede resultatene
- En overordnet framstilling av de viktigste prioriteringene og sentrale forhold som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater
- Virksomhetsleders signatur

Punkt II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

I denne delen kan eksempelvis følgende inngå:

- En kort omtale av myndighet, ansvarsområde og overordnede mål for virksomheten
- En presentasjon av virksomheten der følgende framgår:

Tilknytningsform og organisasjonsstruktur

Årlig disponibel bevilgning og antall årsverk, gjerne for de tre siste år

- En kort omtale av formelt samarbeid med andre virksomheter der samarbeidet har betydning for egen eller andre virksomheters resultatoppnåelse

Punkt III Årets aktiviteter og resultater

I denne delen kan eksempelvis følgende inngå:

- En redegjørelse for oppnådde resultater gruppert etter overordnede mål, tjenesteområder eller strategiske satsinger. Det skal rapporteres om både krav fastsatt i tildelingsbrevet og de vesentlige forhold som virksomheten selv vil framheve i tillegg. Følgende bør inngå:

Mål, styringsparametere og resultatmål

Gjennomføring av oppdrag fra departementet (prosjekter, tiltak, investeringer mv.) som virksomheten mener belyser resultater og måloppnåelse

Hovedfunn i gjennomførte evalueringer

- Redegjørelse for virksomhetens ressursbruk og vurdering av om denne er effektiv
- En analyse og vurdering av resultater og/eller oppnådde effekter basert på informasjonen i forrige kulepunkt. Dette kan gjøres ved sammenligning mellom år og ved å benytte utdrag av relevante regnskapsdata eller beregnede nøkkeltall

- Forklaringer og kommentarer til vesentlige mer- og mindretgifter/inntekter i årsregnskapets bevilgningsoppstilling

Punkt IV Styring og kontroll i virksomheten

I denne delen kan eksempelvis følgende inngå:

- En kort tilstandsrapportering om virksomhetens interne styring med vekt på vesentlige endringer av betydning for departementets styring og kontroll. Følgende punkter bør inngå:

- Virksomhetens risikovurdering og eventuelle tiltak for å redusere risiko
- Om det er avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i opplegget for intern kontroll
- Hvilke utbedringstiltak som eventuelt er iverksatt
- Om internkontrollen har avdekket vesentlige svakheter, feil og mangler i kritiske prosesser og aktiviteter
- Iverksatte tiltak for å bøte på disse manglene
- Vesentlige revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen og oppfølging av tidligere merknader
- Rapportering på vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/ arbeidsmiljø, diskriminering og ytre miljø
- Redegjørelse for vesentlige forhold/endringer ved virksomhetens planlegging, gjennomføring og oppfølging som departementet har bedt om eller som virksomheten selv mener har betydning for etatsstyringen. Aktuelle punkter i en slik redegjørelse kan være:
  - Prosjekter og igangsatte tiltak knyttet til systemer for styring
  - Forvaltningen av egne eiendeler (materielle verdier)
  - Bemanning, kapasitets- og kompetansesituasjonen i virksomheten
  - Systemer for å samle inn, måle, rapportere og evaluere resultater, inkludert system for å realisere gevinster
  - Utførte endringer som følge av tilsynssaker eller andre oppfølgingssaker som er av betydning for departementets styring

Punkt V Vurdering av framtidsutsikter

I denne delen kan eksempelvis følgende inngå:

- En redegjørelse for utviklingstrekk i samfunnet eller eventuelle andre vesentlige endringer som virksomheten har vurdert, og som en mener vil kunne påvirke evnen til å nå resultater og mål på lengre sikt. Det er ikke meningen å gi generelle vurderinger av framtidsutsikter. Drøftingen bør gjelde konkrete forhold i og utenfor virksomheten som vil virke inn på framtidig evne til å løse samfunnsoppdraget, gitt oppnådde resultater, dagens rammer, planlagte tiltak og prioriteringer.

5

6

Del 2: Punkt VI Årsregnskap

Årsregnskapet skal inneholde tre hovedpunkter:

1. Ledelseskomentarer
2. Bevilgningsoppstilling
3. Virksomhetsregnskap

Årsregnskapet skal presenteres etter minimumskrav til innhold, slik det er vist med tall fra en eksempelvirksomhet

i vedlegg 2. Det er ikke anledning til å fravike disse kravene, men det er anledning til å legge til regnskapslinjer og noter etter virksomhetens behov og vurdering.

Ledelseskomentarer

Ledelseskomentarer til årsregnskapet skal blant annet inneholde virksomhetsleders vurderinger av vesentlige forhold ved årsregnskapet. Virksomhetsleder skal bekrefte at årsregnskapet gir et dekkende

bilde av virksomheten ut fra den aktivitet og budsjett virksomheten har hatt, og ut fra de regnskapsprinsipper

som er lagt til grunn for årsregnskapet.

Bevilgningsoppstillingen

- Bevilgningsoppstillingen skal vise alle opplysninger som er rapportert til statsregnskapet, samt bevilgnings- og beholdningsstørrelser.

Oppstillingen skal omfatte;

- samlet tildeling på kapittel og post, slik det framgår av tildelingsbrevet
- rapporterte utgifter og inntekter til bevilgningsregnskapet gruppert etter kapittel og post, og kapitalkontoer
- beholdninger som har blitt rapportert til kapitalregnskapet via eget fagdepartement, herunder fjorårstall og endringer fra året før
- Det skal i tilknytning til bevilgningsoppstillingen utarbeides følgende standard notespesifikasjoner:
  - Innledende prinsippnote
  - Note A som spesifiserer årets samlede tildeling
  - Note B som forklarer mer-/mindre- utgifter og viser en beregning av hvilke midler som er overførbare til neste budsjettår etter gitte fullmakter
  - Note C som spesifiserer;
    - i) rapporterte utgifter og inntekter gruppert etter artene i standard kontoplan
    - ii) hvilke beløp som inngår i mellomværende med statskassen

Virksomhetsregnskapet

Virksomhetsregnskapet skal omfatte;

- En innledende prinsippnote med beskrivelse av det regnskapsprinsipp som er valgt i samråd med overordnet departement. Prinsippnoten skal også beskrive sammenhengen mellom bevilgningsoppstillingen og virksomhetsregnskapet.

- En resultat- og balanseoppstilling som viser to års sammenlignbare tall og med notereferanser.
- Elleve obligatoriske noter med spesifisering av:

- Note 1 Driftsinntekter
- Note 2 Lønn og sosiale utgifter
- Note 3 Utgiftsførte investeringer
- Note 4 Andre driftsutgifter
- Note 5 Avregning med statskassen (inkludert avstemming av virksomhetsregnskapet mot det som er rapportert til statsregnskapet)
- Note 6 Innkrevingsvirksomhet
- Note 7 Tilskuddsforvaltning
- Note 8 Investeringer i aksjer og selskapsandeler
- Note 9 Andre kortsiktige fordringer
- Note 10 Bankinnskudd, kontanter og liknende
- Note 11 Annen kortsiktig gjeld

Forslag til årsregnskap for statlige virksomheter

Del VI i årsrapport

Krav og veiledning til:

- ledelseskomentarer
- bevilgningsoppstilling
- virksomhetsregnskap

Forslag til årsregnskap for statlige virksomheter

Del VI i årsrapport

Krav og veiledning til:

- ledelseskomentarer
- bevilgningsoppstilling
- virksomhetsregnskap

Avsnitt med vanlig (ikke kursivert), sort skrift representerer forslag til mal for oppstilling eller presentasjon av årsregnskapet.

Avsnitt i kursiv med blå skrift representerer veiledninger for utarbeiding av regnskapet. Dette er ikke tenkt som

del av det presenterte årsregnskapet.

Forslaget til mal for bevilgningsoppstilling og virksomhetsregnskap er presentert sammen med et enkelt talleksempel.

Eksempelet søker å illustrere sentrale sammenhenger mellom oppstillinger og noter, herunder nødvendige tallmessig avstemminger som må være på plass i årsregnskapet til statlige virksomheter. Eksempelvirksomheten

er bruttobudsjettert og følger kontantprinsippet i sitt virksomhetsregnskap.

Leseveiledning

3

4

Ledelseskomentarer til årsregnskapet

Ledelseskomentarer til årsregnskapet skal inneholde virksomhetsleders vurderinger av vesentlige forhold

ved årsregnskapet. Virksomhetsleder skal bekrefte at årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomheten ut

fra den aktivitet og budsjett virksomheten har hatt, og ut fra de regnskapsprinsipper som er lagt til grunn for

årsregnskapet.

Vesentlige endringer fra tidligere perioder skal normalt kommenteres, herunder andre forhold som er relevante

for virksomhetens årsregnskap.

Ledelseskomentarene skal både referere til den etterfølgende bevilgningsoppstillingen og til virksomhetsregnskapet,

og skal bekrefte at årsregnskapet er avlagt i henhold til bevilgningsreglementets

og økonomiregelverkets

prinsipper for regnskapsføring og grunnleggende forutsetninger for bokføring, dokumentasjon og oppbevaring.

Ledelseskomentarene skal også opplyse om hvem som reviderer virksomheten (normalt Riksrevisjonen).

Ledelseskomentarene skal signeres av virksomhetens leder.

Veiledning til utarbeiding av ledelseskomentarer til årsregnskapet

5

Bevilgningsoppstillingen

Bevilgningsoppstillingen vil framstå likt for alle bruttobudsjetterte statlige virksomheter, men vil måtte tilpasses

forvaltningsorganer med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte virksomheter) sin forenklede rapportering til

statsregnskapet.

Bevilgningsoppstillingen omfatter en øvre del, som skal vise alle opplysninger som er rapportert til statsregnskapet

etter kapittel og post, og en nedre del, som viser beholdninger som er rapportert til kapitalregnskapet via eget fagdepartement. De to delene avstemmes ved endringen i virksomhetens mellomværende med statskassen.

Ved rapportering fra virksomhetene til statsregnskapet blir kontantprinsippet brukt slik det er fastsatt i bestemmelser

om økonomistyring i staten punkt 3.2.1, jf. Stortingets bevilgningsreglement §§ 3 og 13.

Bevilgningsoppstillingen

skal presenteres etter disse reglene. Reglene innebærer at regnskapsføring av utgifter og inntekter som hovedregel foretas når de blir kontant utbetalt eller innbetalt. I enkelte tilfeller regnskapsføres likevel uteller

innbetalinger som ikke er postert på kapittel og post, eller hvor det er gjort postering på kapittel og post uten tilhørende ut- eller innbetaling. Disse postene inngår i mellomværende med statskassen og er spesifisert

i note C til bevilgningsoppstillingen.

Bevilgningsoppstillingen skal inneholde alle inn- og utbetalinger som virksomheten har bokført og rapportert til

bevilgningsregnskapet i statsregnskapet etter kapittel og post. I tillegg skal det for hvert kapittel og hver post

presenteres samlet tildeling som virksomheten har fått stilt til disposisjon. Belastningsfullmakten skal for mottakende

virksomhet ikke vises i kolonnen «samlet tildeling». Tildelingene er spesifisert i note A. Avvik mellom regnskap og samlet tildeling presenteres som mer- eller mindreutgift og mer- eller mindreinntekt for hvert

kapittel og post.

Utbetaling og innbetaling over oppgjørskonto i Norges Bank og endring i mellomværende med statskassen

skal presenteres som en del av oppstillingen.

Under oppstillingen av beholdninger i kapitalregnskapet vises hvilke beholdninger virksomheten står oppført

med i statens kapitalregnskap, inkludert virksomhetens mellomværende med statskassen.

Eksempelet på prinsippnote inneholder en kort beskrivelse av regnskapsprinsipp og kontoplan brukt i bevilgningsoppstillingen.

Prinsippnoten skal tilpasses den enkelte virksomhet.

Note A til bevilgningsoppstillingen viser utregning av virksomhetens samlede tildeling.

Note B viser en utregning av merutgift(-)/mindreutgift korrigert for avgitt belastningsfullmakt, bruk av økonomiske

fullmakter og mulig overføring av midler til neste år. Innholdet i noten skal brukes til å gi en tekstlig forklaring

knyttet til virksomhetens bruk av økonomiske fullmakter i regnskapsåret, inkludert fullmakter som påvirker

senere budsjettår.

Note C til bevilgningsoppstillingen er todelt. Første del skal inneholde alle inntekter og utgifter virksomheten

har rapportert til statsregnskapet gruppert etter inntekts- og utgiftsart i henhold til standard kontoplan for statlige

virksomheter. Andre del skal inneholde en oppstilling som spesifiserer hvilke beløp som inngår i mellomværende

med statskassen. Kontoene i mellomværende (interimskontoene) viser ut- eller innbetalinger som ikke er postert

på kapittel og post, eller hvor det er gjort postering på kapittel og post uten tilhørende ut- eller innbetaling.

Interimskonto kan også bli benyttet for bokføring av transaksjoner som ikke virksomheten selv skal inntektseller

utgiftsføre. Transaksjoner på interimskonto består vanligvis av forskuddstrekk skatt, lån til ansatte, forskudd

til ansatte og eventuelle andre skyldige offentlige avgifter. Spesifisering av mellomværende i note C bør ses i

sammenheng med note 5 i virksomhetsregnskapet.

Veiledning til utarbeiding av bevilgningsoppstilling

6

Eksempel på innledende prinsippnote om:

Innhold og presentasjon av bevilgningsoppstilling

Bevilgningsoppstillingen omfatter en *bevilgningsoppstilling*, en spesifisering av *beholdninger i kapitalregnskapet* og *noter*. Oppstillingen er satt opp i tråd med grunnleggende prinsipper for budsjettering og regnskapsføring i staten nedfelt i Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 3.2.1 og Stortingets bevilgningsreglement §§ 3 og 13.

Bevilgningsoppstilling

Bevilgningsspesifikasjonen viser alle rapporterte utgifter, inntekter, innbetalinger og utbetalinger over oppgjørskonti i Norges Bank og endring i mellomværende med statskassen. Utgiftene og inntektene er gruppert etter kapitler og poster som virksomheten har fullmakt til å disponere.

Beholdninger i kapitalregnskapet

Beholdningsoversikten viser alle beholdninger virksomheten er oppført med i statens kapitalregnskap, inkludert virksomhetens mellomværende med statskassen ved utgangen av året.

Noter

Note A viser forklaring på samlet tildeling.

Note B viser forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overføring til neste år.

Note C viser virksomhetens rapportering til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter.

Første del av oppstillingen i note C viser virksomhetens rapporterte inntekter og utgifter til statsregnskapet gruppert etter standard kontoplan. Andre del av oppstillingen i note C spesifiserer innholdet i mellomværendet med statskassen ved årets slutt.

Mal for utarbeiding av innledende prinsippnote om innhold og presentasjon av bevilgningsoppstilling

7

Utgiftskapittel

Kapittelnavn Post Posttekst Note Samlet tildeling

Regnskap 20x2

Merutgift (-) og mindre utgift

1xxx

1xxx

1xxx

1xxx

15xx

Formålet/Virksomheten

Formålet/Virksomheten

Formålet/Virksomheten

Formålet/Virksomheten

Departement X (belastningsfullmakt)

01

45

70

96

01

Driftsutgifter

Større utstyrsanskaffelser

og vedlikehold

Tilskudd

Kjøp av aksjer

Driftsutgifter

A, B

A, B

A, B, C

A, B

B

27 550 000

300 000

5 500 000

50 000

27 443 037

300 000

5 000 000

50 000

200 000

106 963

0

500 000

0

Sum utgiftsført 33 400 000 32 993 037

Inntektskapittel

Kapittelnavn Post Posttekst Samlet

tildeling

Regnskap

20x2

Merinntekt og

mindre inntekt (-)

4xxx

4xxx

55xx

5700

5309

Formålet/Virksomheten

Formålet/Virksomheten

Formålet/Virksomheten

Arbeidsgiveravgift

Tilfeldige inntekter

16

18

70

72

29

Refusjon av foreldrepenger

Refusjon av sykepenger

Avgift

Arbeidsgiveravgift

Ymse

B, C

B, C

CCC

1 700 000

219 024

2 671

2 000 000

1 503 472

27 012

219 024

2 671

300 000

Sum inntektsført 1 700 000 3 752 179

Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet

Kapitalkontoer

6000xx Norges Bank KK/innbetalinger

6000xx Norges Bank KK/utbetalinger

7000xx Endring i mellomværende

C 29 240 858

3 012 206

-32 207 033

-46 031

Sum rapportert 0

Beholdninger i kapitalregnskapet

Konto Tekst 31.12.20x2 31.12.20x1 Endring 20x2

6260xx Aksjer

7000xx Mellomværende C

1 050 000

-429 809

1 000 000

-383 778

50 000

-46 031

Mal for utarbeiding av bevilgningsoppstilling

8

Kapittel
og post
Overført fra
i fjor
Årets
tildelinger
Samlet
tildeling
1XXX01
1XXX45
1XXX70
1XXX96
1 150 000
500 000
26 400 000
300 000
5 000 000
50 000
27 550 000
300 000
5 500 000
50 000

Kapittel
og post
Merutgift (-)/
mindre utgift
Belastningsfullmakt
utgiftsført
av andre
Merutgift
(-)/mindreutgift
etter
belastningsfullmakt
Refusjon
lønn
Merinntekter
ift. fullmakt
Omdisponering
mellom
poster
Overskridelse
og
innsparing
Sum
grunnlag for
overføring
Maks.
overførbart
beløp *
Mulig
overførbart
beløp
beregnet av
virksomheten
1XXX01
1XXX45
1XXX70
1XXX96
106 963
0
500 000
0
-146 000 -39 037
0
500 000
0
221 695 182 658
0
500 000
0
1 320 000 182 658
0
500 000
0

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5 pst. av driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum årets tildeling de to foregående år for poster med stikkordet

«kan overføres».

Forklaring til bruk av økonomiske fullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Virksomheten har fra departement X mottatt en belastningsfullmakt på kr 200 000 på kapittel/post 15XX01. Virksomheten har benyttet hele belastningsfullmakten.

Belastningsfullmakter utgiftsført av andre virksomheter og merutgift (-)/mindreutgift etter belastningsfullmakt

Virksomheten har gitt en belastningsfullmakt til virksomhet A pålydende kr 150 000 på kapittel/post 1XXX01. Virksomhet A har utgiftsført kr 146 000 på

virksomhetens kapittel/post 1XXX01. Virksomhetens mer-/mindre utgifter er korrigert for utgifter ført av virksomhet A og viser en merutgift på kr 39 037.

Fullmakt til å bruke refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter

Virksomheten har brukt lønnsrefusjoner som er ført på kapittel/post 4XXX16 og 4XXX18 til å dekke inn samtlige merutgifter under driftsposten 1XXX01.

Lønnsrefusjonene beløper seg samlet til kr 221 695. Av disse brukes kr 39 037 til å dekke inn årets merutgift. Resterende beløp kr 182 658 inngår i

utregning av mulig overførbart beløp til neste år.

Stikkordet «kan overføres»

Virksomhetens bevilgning på kapittel/post 1XXX70 er gitt med stikkordet «kan overføres». Beløpet stammer fra tildelinger gitt innenfor de to siste

budsjettår og virksomheten lar beløpet inngå som en del av mulig overførbart beløp.

Mulig overførbart beløp

Virksomheten kan få overført inntil 5 % av ubrukt bevilgning fra driftsposten 1XXX01 til neste år. Ubrukt bevilgning på kapittel/post 1XXX01 beløper

seg til kr 182 658. Da dette er under grensen på 5 % (se kolonne for maks. overførbart beløp) regnes hele beløpet som mulig overføring til neste

budsjettår. Beløpet som står på kapittel/post 1XXX70 kan overføres i sin helhet da stikkordet «kan overføres» er knyttet til

kapittel/posten. Beløpet

inngår i beregningen av mulig overførbart beløp til neste år. Det er ikke aktuelt å overføre midler til neste år fra andre utgiftsposter da det ikke gjenstår

midler på postene. Mulig overføring til neste år er en beregning, og virksomheten får tilbakemelding fra overordnet departement om endelige beløp

som overføres.

Mal for utarbeiding av bevilgningsoppstilling

9

31.12.20x2 31.12.20x1

Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet

Innbetalinger fra gebyrer

Innbetalinger fra tilskudd og overføringer

Salgs- og leieinnbetalinger

Andre innbetalinger

Innbetaling av finansinntekter

0 5 563

Sum innbetalinger 0 5 563

Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet

Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter

Offentlige refusjoner vedrørende lønn

Utbetalt til investeringer

Utbetalt til kjøp av aksjer

Andre utbetalinger til drift

Utbetaling av finansutgifter

13 961 600

-221 695

445 985

50 000

13 535 453

11 979 900

-67 916

00

11 273 727

Sum utbetalinger 27 771 343 23 185 711

Netto utgifter rapportert til egen drift 27 771 343 23 180 149

Innbetalinger vedrørende innkrevingsvirksomhet

Innbetaling av avgifter og gebyrer direkte til statskassen 2 000 000 1 500 000

Sum innkrevingsvirksomhet

Utbetalinger av tilskudd

Utbetalinger av tilskudd til andre

2 000 000

5 000 000

1 500 000

4 000 000

Sum tilskuddsforvaltning

Bokførte inntekter og utgifter på felleskapitler

5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift

5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m.)

5 000 000

1 503 472

27 012

4 000 000

1 309 595

25 915

Sum bokførte inntekter felleskapitler 1 530 484 1 335 510

Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet 29 240 858 22 015 659

Spesifisering av mellomværende rapportert til statsregnskapet *

Eiendeler og gjeld

Fordringer (legg til egne linjer og spesifiser på konto (3 siffernivå)

Lån til ansatte

Kasse (legg til linjer og spesifiser)

Valutakonto bank **

Skyldig skattetrekk

Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og spesifiser)

Annen gjeld (legg til linjer og spesifiser på konto (3 siffernivå)

31.12.20x2

50 000

100 000

-579 755

-54

31.12.20x1

50 000

100 000

-533 778

0

Sum spesifisering av mellomværende -429 809 -383 778

* Se bevilgningsoppstillingen og note 5 til virksomhetsregnskapet.

** Etter søknad til DFØ har virksomheten blitt gitt unntak for å opprette bankkonto utenfor konsernkontoordningen i utenlandsk valuta .

Mal for utarbeiding av bevilgningsoppstilling

Utarbeiding av virksomhetsregnskapet

Virksomhetsregnskapet omfatter en resultat- og balanseoppstilling med noter. Malen skal i utgangspunktet

benyttes av alle virksomheter ved utarbeidelse av virksomhetsregnskapet. For virksomheter som benytter

SRS, vil virksomhetens resultat- og balanseoppstilling være regulert av standarden SRS 1.

Også et virksomhetsregnskap som føres etter kontantprinsippet skal vise alle bokførte beløp i virksomhetens

kontospesifikasjon. Dette innebærer at også reskontroførte, ennå ikke ut- eller innbetalte transaksjoner skal

inkluderes i virksomhetsregnskapet.

Oppstillingene legger til grunn at virksomhetene fører regnskapet sitt i henhold til standard kontoplan for statlige

virksomheter, jf. rundskriv R-102/2012.

Vedlagte mal for resultat- og balanseoppstilling med noter er minimumskrav. De angitte regnskapslinjene må

benyttes ved presentasjon av virksomhetsregnskapet. Virksomheten har anledning til å legge til regnskapslinjer

og utarbeide tilleggsnoter. Virksomheten må selv vurdere om det er behov for slike tillegg.

Detaljeringsnivået

i notene må tilpasses den enkelte virksomhet.

I resultatoppstillingen vises inntekter og utgifter vedrørende virksomhetens drift adskilt fra innkrevingsvirksomhet

og tilskuddsforvaltning. Innkrevingsvirksomhet og tilskuddsforvaltning vises som gjennomstrømningsposter

nederst i resultatoppstillingen, med samme tidsavgrensning som ved rapportering til statsregnskapet (kontantprinsippet).

Alle eiendeler og all gjeld som rapporteres til kapitalregnskapet skal være balanseført i virksomhetens kontospesifikasjon

(hovedbok). Finansielle eiendeler som rapporteres til kapitalregnskapet (90-post) vises som finansielle anleggsmidler.

Vedlagte mal for resultat- og balanseoppstilling med noter inkluderer et eksempel på en prinsippnote som

beskriver anvendte regnskapsprinsipper. Eksemplet tar utgangspunkt i kontantprinsippet, men er tilpasset

kravene til bokføring, registrering og ajourhold i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Det anbefales at

virksomheten innretter bokføringen i tråd med det som fremgår av eksemplet. Dersom virksomheten velger å

fravike anbefalingen på enkelte punkter, må teksten endres slik at prinsippnoten beskriver de faktiske forhold.

Veiledning for utarbeiding av virksomhetsregnskap

10

Eksempel på prinsippnote:

Prinsippnote til virksomhetsregnskapet

Virksomhetsregnskapet består av en resultat- og balanseoppstilling med noter og er utarbeidet i henhold til

kravene i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Alle bokførte beløp i kontospesifikasjonen er gruppert og

presentert på en regnskapslinje i resultat- eller balanseoppstillingen.

Sammenhengen mellom virksomhetsregnskapet og rapporteringen til statsregnskapet

Virksomhetsregnskapet er utarbeidet med utgangspunkt i kontantprinsippet, men er tilpasset kravene til bokføring,

registrering og ajourhold i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Alle utgifter og inntekter som rapporteres

til bevilgningsregnskapet er bokført i virksomhetens kontospesifikasjon (hovedbok). Alle eiendeler og all gjeld

som rapporteres til kapitalregnskapet er balanseført. Virksomheten har innrettet bokføringen slik at utarbeiding

av obligatoriske spesifikasjoner som kundespesifikasjon, leverandørspesifikasjon, spesifikasjon av merverdiavgift

og spesifikasjon av lønnsoppgavepliktige ytelser er ivaretatt. Dette medfører at enkelte transaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet.

Forskjellene

mellom bokførte beløp og beløp rapportert til statsregnskapet er avstemt og forklart i note 5 Avregning med

statskassen.

Statens konsernkontoordning

Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året. Virksomheten er tilknyttet konsernkontoordningen

i Norges Bank og har trekkrettighet i henhold til sine budsjettildelinger. Ved årets slutt gjelder særskilte regler for oppgjør/overføringer av mellomværende. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på

den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Bokføring og presentasjon av virksomhetsregnskapet

Resultatoppstilling

Driftsinntekter

Alle utgående fakturaer er inntektsført i den regnskapsperiode fakturaen er utstedt (fakturadato).

Øvrige inntekter henføres til den regnskapsperiode disse er mottatt.

Driftsutgifter

Inngående fakturaer ved kjøp av varer og tjenester er utgiftsført i samme regnskapsperiode som fakturaen

er utstedt (fakturadato).

Inngående fakturaer ved kjøp av større utstyrsanskaffelser er utgiftsført i samme regnskapsperiode som

fakturaen er utstedt (fakturadato).

Refusjoner vedrørende lønn og sosiale utgifter er bokført som utgiftsreduksjoner. I

bevilgningsregnskapet er

slike refusjoner rapportert og presentert som inntekt.

Utgifter til pensjon er ikke bokført siden utgiftene ikke betales av virksomheten. Premien dekkes i samsvar

med sentral ordning i staten.

Investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler er utgiftsført.

Innkrevingsvirksomhet

Skatter og avgifter er presentert som gjennomstrømningsposter og påvirker ikke netto driftsutgifter.

Skatter og avgifter er presentert etter kontantprinsippet og viser de samme beløpene som er rapportert til

statsregnskapet.

Tilskuddsforvaltning

Tilskudd og stønader er presentert som gjennomstrømningsposter og påvirker ikke netto driftsutgifter.

Tilskudd og stønader er presentert etter kontantprinsippet og viser de samme beløpene som er rapportert til

statsregnskapet.

Balanseoppstilling

Alle eiendeler og all gjeld som er rapportert til kapitalregnskapet er balanseført. Finansielle eiendeler som

rapporteres til kapitalregnskapet vises som finansielle anleggsmidler. Investeringer i immaterielle eiendeler og

varige driftsmidler er utgiftsført. Virksomhetens oppgjørskonti i Norges Bank inngår i regnskapslinjen «Avregning

med statskassen» i balansen. Avregning med statskassen presenteres på passivasiden av balansen.

Mal for utarbeiding av prinsippnote til virksomhetsregnskapet

11

12

Note 31.12.20x2 31.12.20x1

Driftsinntekter

Inntekt fra gebyrer

Inntekt fra tilskudd og overføringer

Salgs- og leieinntekter

Andre driftsinntekter

Finansinntekter

11111

0 5 563

Sum driftsinntekter 0 5 563

Driftsutgifter

Lønn og sosiale utgifter

Vareutgifter

Utgiftsførte investeringer

Andre driftsutgifter

Finansutgifter

2

344

13 703 712

445 985

13 779 860

11 911 984

0

11 375 837

Sum driftsutgifter 27 929 557 23 287 821

Netto driftsutgifter 5 27 929 557 23 282 258

Avregning netto driftsutgifter

Avregning med statskassen -27 929 557 -23 282 258

Sum avregninger -27 929 557 -23 282 258

Innkrevingsvirksomhet

Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen

Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet

66

2 000 000

-2 000 000
1 500 000
-1 500 000
Sum innkrevingsvirksomhet 0 0
Tilskuddsforvaltning
Utbetalinger av tilskudd til andre
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning
77
5 000 000
-5 000 000
4 000 000
-4 000 000
Sum tilskuddsforvaltning 0 0

Mal for utarbeiding av virksomhetsregnskap

13

Note 31.12.20x2 31.12.20x1

EIENDELER

A. Anleggsmidler

Finansielle anleggsmidler

Investeringer i aksjer og andeler
Obligasjoner og andre fordringer
8 1 050 000 1 000 000
Sum finansielle anleggsmidler 1 050 000 1 000 000

Sum anleggsmidler 1 050 000 1 000 000

B. Omløpsmidler

Fordringer

Kundefordringer
Andre fordringer 9 50 000 50 000
Sum fordringer 50 000 50 000

Kasse og bank

Bankinnskudd utenfor konsernkontoordningen
Kassebeholdninger
10
10
100 000 100 000
Sum kasse og bank 100 000 100 000

Sum omløpsmidler 150 000 150 000

Sum eiendeler 1 200 000 1 150 000

AVREGNING MED STATSKASSEN OG GJELD Note 31.12.20x2 31.12.20x1

C. Avregning med statskassen

Avregning med statskassen 5 309 867 514 112
Sum avregning med statskassen 309 867 514 112
Sum avregning med statskassen 309 867 514 112

D. Gjeld

Annen langsiktig gjeld

Øvrig langsiktig gjeld
Sum annen langsiktig gjeld 0 0

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld
Skyldig skattetrekk
Skyldige offentlige avgifter
Annen kortsiktig gjeld 11
310 324
579 755
54
102 110
533 778
0
Sum kortsiktig gjeld 890 133 635 888

Sum gjeld 890 133 635 888

Sum avregning med statskassen og gjeld 1 200 000 1 150 000

Mal for utarbeiding av virksomhetsregnskap

14

31.12.20x2 31.12.20x1

Inntekt fra gebyrer

Gebyrer 1
Gebyrer 2
Gebyrer 3...

Sum inntekt fra gebyrer 0 0

Inntekt fra tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer/etater

Tilskudd/overføring 1
Tilskudd/overføring 2
Tilskudd/overføring 3...

Sum inntekt fra tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer/etater 0 0

Inntekt fra tilskudd og overføringer fra andre

Tilskudd/overføring 1
Tilskudd/overføring 2
Tilskudd/overføring 3...

Sum inntekt fra tilskudd og overføringer fra andre 0 0

Sum inntekt fra tilskudd og overføringer 0 0

Salgs- og leieinntekter
Salgs- og leieinntekter 1
Salgs- og leieinntekter 2
Salgs- og leieinntekter 3...

Sum salgs- og leieinntekter 0 0

Andre driftsinntekter:

Andre inntekter 1
Andre inntekter 2
Andre inntekter 3...

Sum andre driftsinntekter

0

0

5 563

5 563

Finansinntekter

Renteinntekter

Agiogevinst

Annen finansinntekt

Sum finansinntekter 0 0

Sum driftsinntekter 0 5 563

Mal for utarbeiding av virksomhetsregnskap

15

31.12.20x2 31.12.20x1

Lønninger 12 240 557 10 561 250

Arbeidsgiveravgift 1 503 472 1 309 595

Pensjonsutgifter*

Sykepenger og andre refusjoner -221 695 -67 916

Andre ytelser 181 378 109 055

Sum lønn og sosiale utgifter 13 703 712 11 911 984

Antall årsverk: 22 20

* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.

Mal for utarbeiding av virksomhetsregnskap

31.12.20x2 31.12.20x1

Immaterielle eiendeler og lignende

Tomter, bygninger og annen fast eiendom

Beredskapsanskaffelser

Infrastruktureiendeler

Nasjonaleiendom og kulturminner

Maskiner og transportmidler

Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende

Andre utgiftsførte investeringer (*)

300 000

145 985

00

Sum utgiftsførte investeringer 445 985 0

(*) Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør framgå av regnskapet.

16

Andre driftsutgifter (*)

Husleie

Vedlikehold egne bygg og anlegg

Vedlikehold og ombygging av leide lokaler

Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler

Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.

Mindre utstyrsanskaffelser

Leie av maskiner, inventar og lignende
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne
Reiser og diett
Øvrige driftsutgifter

31.12.20x2

918 372

250 427

305 014

7 776 236

1 808 662

2 721 149

31.12.20x1

915 000

182 500

262 300

6 495 560

1 850 475

1 670 002

Sum andre driftsutgifter 13 779 860 11 375 837

Finansutgifter

Renteutgifter

Agiotap

Andre finansutgifter

Sum finansutgifter 0 0

(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør framgå av regnskapet.

Mal for utarbeiding av virksomhetsregnskap

17

Avstemming av virksomhetsregnskapet mot det som er rapportert til statsregnskapet

Spesifikasjon av årets endring:

31.12.20x2 31.12.20x2

Resultatoppstilling

i virksomhetsregnskapet

Rapportering til

statsregnskapet

etter standard

kontoplan

Forskjell

Driftsinntekter

Inntekt fra gebyrer

Inntekt fra tilskudd og overføringer

Salgs- og leieinntekter

Andre driftsinntekter

Finansinntekter

Sum 0 0 0

Driftsutgifter

Lønn og sosiale utgifter

Vareutgifter

Utgiftsførte investeringer *

Andre driftsutgifter

Finansutgifter

13 703 712

445 985

13 779 860

13 739 905

495 985

13 535 453

-36 193

-50 000

244 407

Sum 27 929 557 27 771 343 158 214

Netto driftsutgifter* 27 929 557 27 771 343 158 214

* Kjøp av aksjer er balanseført med kr 50 000 i virksomhetsregnskapet og utgiftsført i note C til bevilgningsoppstillingen.

Forskjellen mellom avregning med statskassen i virksomhetsregnskapet og mellomværende med statskassen.

Avstemming av årets endring:

31.12.20x2 31.12.20x2

Spesifisering

avregning med

statskassen i virksomhetsregnskapet

Spesifisering

mellomværende

med statskassen
Forskjell
Finansielle anleggsmidler
Finansielle anleggsmidler 1 050 000 0 1 050 000
Sum 1 050 000 0 1 050 000

Omløpsmidler
Kundefordringer
Andre fordringer
Kasse og bank
50 000
100 000
50 000
100 000
00
Sum 150 000 150 000 0

Kortsiktig gjeld
Leverandørgjeld
Skyldig skattetrekk
Skyldige offentlige avgifter
Annen kortsiktig gjeld
-310 324
-579 755
-54
0
-579 755
-54
-310 324
0
0
Sum -890 133 -579 809 -310 324

Langsiktige forpliktelser
Annen langsiktig gjeld
Sum 0 0 0
Sum 309 867 -429 809 739 676

Forskjell mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen pr 31.12.20x2
- Forskjell mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen pr 31.12.20x1
739 676
897 890
Årets endring* -158 214

Mal for utarbeiding av virksomhetsregnskap

18

31.12.20x2 31.12.20x1

Avgift A
Avgift B
1 300 000
700 000
1 150 000
350 000
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen 2 000 000 1 500 000

31.12.20x2 31.12.20x1

Tilskudd til A
Tilskudd til B
Tilskudd til C
750 000
3 000 000
1 250 000
400 000
2 100 000
1 500 000
Sum tilskuddsforvaltning 5 000 000 4 000 000

Forretningskontor
Ervervsdato Antall
aksjer
Eierandel Stemmeandel
Årets
resultat i
selskapet
Balanseført

egenkapital i
selskapet
Balansført
verdi kapitalregnskap*

Aksjer

Selskap A

Selskap B

Oslo

Tromsø

01.04.19x9

05.05.20x2

1000

500

25,0 %

10,0 %

25,0 %

10,0 %

2 500 000

175 000

45 000 000

500 000

1 000 000

50 000

Balansført verdi 31.12.20x2 1 050 000

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balansført verdi er den samme i både virksomhetsregnskapet og kapitalregnskapet.

Forskuddsbetalt lønn

Lån til ansatte

Andre fordringer

31.12.20x2 31.12.20x1

50 000 50 000

Sum andre kortsiktige fordringer 50 000 50 000

Mal for utarbeiding av virksomhetsregnskap

19

31.12.20x2 31.12.20x1

Bankkonti utenfor konsernkontoordningen (valutakonto) 100 000 100 000

Sum bankinnskudd utenfor konsernkontoordningen 100 000 100 000

Håndkasser og andre kontantbeholdninger

Sum kassebeholdninger 0 0

Mottatt forskuddsbetaling

Gjeld til ansatte

Annen kortsiktig gjeld

31.12.20x2 31.12.20x1

54 0

Sum annen kortsiktig gjeld 54 0

Mal for utarbeiding av virksomhetsregnskap

Utgitt av:

Finansdepartementet

Trykk: Departementenes servicesenter - 12/2012 - opplag 500